

B. Η αποκλίνουσα συμπεριφορά

1.6 Αποκλίνουσα συμπεριφορά

Παράβαση, έγκλημα, παραδείγματα αποκλίνουσας συμπεριφοράς

1. Πότε υπάρχει αποκλίνουσα συμπεριφορά;

Όταν τα άτομα ή οι ομάδες δεν ζουν σύμφωνα με τους κανόνες, σύμφωνα με τα αποδεκτά πρότυπα συμπεριφοράς που επιβάλλει η κοινωνία.

(εγκληματίες, τοξικομανείς, παραβάτες του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, χούλιγκανς, θρησκευτικές σέκτες (κλειστές ομάδες), συμμορίες δρόμου κα)

2. Μερικές παρατηρήσεις για την αποκλίνουσα συμπεριφορά

- Για τον Ποινικό Κώδικα, κάθε απόκλιση από το νόμο θεωρείται έγκλημα.
- Έτσι οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν κάποια στιγμή εκδηλώσει κάποια αποκλίνουσα συμπεριφορά.
- Αλλά και κανένας δεν παραβιάζει όλους τους κανόνες της κοινωνίας ή της ομάδας του.
- Γενικά δεν υπάρχει κοινωνία χωρίς κανόνες και αν δεν υπήρχαν κανόνες, δεν θα υπήρχε κοινωνία.

..... και μερικές διευκρινίσεις.....

Αποκλίνουσα συμπεριφορά έχουμε όταν αποκλίνει, ξεφεύγει, κάποιος από τους κανόνες, γραπτούς ή άγραφους.

Παράβαση έχουμε όταν παραβιάζει κάποιος έναν γραπτό κανόνα, μόνο που δεν είναι πολύ σημαντικός.

Έγκλημα έχουμε όταν αυτός ο κανόνας προστατεύει κάποια σημαντική αξία.

3. Μπορεί κάποια θεωρία να ερμηνεύσει το έγκλημα;

Καμιά θεωρία δεν εξηγεί πλήρως την αποκλίνουσα συμπεριφορά.

Γενικά το έγκλημα είναι αποτέλεσμα πολλών και σύνθετων παραγόντων και ο εγκληματίας είναι συνήθως άνθρωπος που θεωρεί ότι αδικείται και αντιδρά με παράνομη, αντικοινωνική συμπεριφορά.

4. Ποιοι είναι οι λόγοι που ορισμένα άτομα εκδηλώνουν αντικοινωνική συμπεριφορά;

α) Ελλιπής κοινωνικοποίηση: όταν δεν έχει μάθει και δεν έχει εσωτερικεύσει τους κανόνες και τις αξίες της κοινωνίας, είναι επόμενο να τις παραβιάζει εύκολα.

β) Τρόπος αυτοπραγμάτωσης: είναι ένας τρόπος να βγουν από την αφάνεια, από το περιθώριο.

(Φυσικά δεν είναι μόνο αυτοί οι λόγοι. Πάντα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες...)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Οι εξαρτήσεις χαρακτηρίζονται ως αποκλίνουσα συμπεριφορά:

Από τη στιγμή που κάποιες εξαρτήσεις δημιουργούν προβλήματα στο ίδιο το άτομο και στην κοινωνία και επίσης τιμωρούνται και από το νόμο, τότε αυτές χαρακτηρίζονται ως αποκλίνουσα συμπεριφορά.

1) Τα ναρκωτικά

- Οδηγούν σε εθισμό, με καταστρεπτικές συνέπειες για το άτομο.
- Η υπερβολική χρήση, οι μολύνσεις (από την ίδια σύριγγα), οδηγούν σε ασθένειες (AIDSκα) και τον θάνατο.
- Τα ναρκωτικά του δρόμου νοθεύονται με διάφορες ουσίες (ταλκ, απορρυπαντικά, τριμμένο γυαλί) και μπορεί να είναι θανατηφόρα.
- Το εμπόριο βασίζεται στην αφέλεια και την εξάρτηση ατόμων που δεν έχουν χρήματα.
- Πρόβλημα ναρκωτικών έχει και η χώρα μας και ιδιαίτερα ανάμεσα στους νέους.

2) Ο αλκοολισμός

- Είναι ένα σημαντικό ατομικό και κοινωνικό πρόβλημα.
- Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μεγάλη αύξηση της χρήσης κυρίως από τους νέους.
- Η χρήση συνδέεται με προσδοκίες και επιθυμίες που έχουν οι νέοι να φανούν όμορφοι, καλοί, πιο επιθυμητοί, μέσα στη μόδα κτλ.
- Δημιουργεί εξάρτηση.
- Προκαλεί το θάνατο ή κάποια αναπηρία, κυρίως στις προηγμένες χώρες.
- Αποτελεί τη δεύτερη αιτία πρόκλησης τροχαίων ατυχημάτων με μοτοσυκλέτα, κυρίως ανάμεσα στους νέους.

1.7 Το έγκλημα ως κοινωνικό φαινόμενο

Τύποι εγκλημάτων, νεανική εγκληματικότητα

1) Γιατί κάθε κοινωνία έχει διαφορετικές αντιλήψεις για το έγκλημα;

Κάθε κοινωνία αξιολογεί ως σημαντικά κάποια αγαθά (ζωή, περιουσία, υγεία, ελευθερία κτλ.) και τα προστατεύει με κανόνες γραπτούς και άγραφους.

Βέβαια, κάθε κοινωνία κάνει τη δική της αξιολόγηση.

Έτσι, το κάπνισμα αλλού επιτρέπεται και αλλού όχι. Η κλοπή σε κάποιες χώρες τιμωρείται αυστηρότερα σε σύγκριση με άλλες.

2) Τι είναι έγκλημα;

Για το Δίκαιο : έγκλημα είναι κάθε πράξη που τιμωρείται από τον ποινικό νόμο. Δηλαδή, κάθε αξιόποινη πράξη.

Για την εγκληματολογία : τα πράγματα είναι πιο σύνθετα. Το έγκλημα είναι κοινωνικό φαινόμενο και προϊόν της ανθρώπινης δραστηριότητας.

3) Σε ποια είδη διακρίνονται τα εγκλήματα;

α) τα **πραγματικά εγκλήματα** : αυτά που όντως προσβάλλουν βασικές αξίες της κοινωνίας (πχ. ζωή, περιουσία, ελευθερία)

β) τα **συμβατικά εγκλήματα** : αυτά που δεν προσβάλλουν βασικές αξίες της κοινωνίας, αλλά προσβάλλουν τους ίδιους τους δράστες (πχ. παραβίαση ΚΟΚ, κάπνισμα σε χώρο που απαγορεύεται, οικοδομικές παραβάσεις)

4) Σε ποια είδη διακρίνονται με κριτήριο τη βαρύτητα της πράξης;

Πταίσματα : οι πράξεις που τιμωρούνται με κράτηση ή πρόστιμο (πχ. παραβάσεις ΚΟΚ)

Πλημμελήματα : οι πράξεις που τιμωρούνται με φυλάκιση ή χρηματική ποινή (πχ. κλοπή)

Κακουργήματα : οι πράξεις που τιμωρούνται με κάθειρξη (πχ. ανθρωποκτονία, ληστεία)

5) Ποιες θεωρίες προσπαθούν να ερμηνεύσουν το έγκλημα;

Το έγκλημα υπάρχει σε όλες τις κοινωνίες, όλες τις εποχές.

Γιατί υπάρχει; Και γιατί κάποια άτομα οδηγούνται στο έγκλημα και άλλα όχι;

Έχουν, κατά καιρούς διατυπωθεί διάφορες θεωρίες :

α) Το έγκλημα είναι βιολογικό φαινόμενο : οφείλεται σε βιολογικά χαρακτηριστικά που έχει το άτομο από τη γέννησή του

είτε λόγω μη ομαλής βιολογικής εξέλιξης

είτε λόγω κληρονομικότητας.

Υπάρχει ο εκ γενετής εγκληματίας, ο οποίος έχει ορισμένα σωματικά και ψυχικά χαρακτηριστικά.

(αυτή η θεωρία διατυπώθηκε όταν πρωτοεμφανίστηκε η εγκληματολογία, ενώ σήμερα δεν γίνεται δεκτή παρά μόνο σε ορισμένα σημεία...)

β) Το έγκλημα είναι ατομικό φαινόμενο : Οφείλεται στις ψυχικές διεργασίες που συμβαίνουν στο άτομο και οι οποίες εμποδίζουν το άτομο να προσαρμοστεί στις κοινωνικές απαιτήσεις.

Κάθε άτομο βιώνει μια σύγκρουση ανάμεσα στις δικές του προσδοκίες και απαιτήσεις και στις προσδοκίες και απαιτήσεις της κοινωνίας.

Μη μπορώντας να ισορροπήσει αυτές τις προσδοκίες και απαιτήσεις, οδηγείται στο έγκλημα.

γ) Το έγκλημα είναι κοινωνικό φαινόμενο : Η εγκληματικότητα συνδέεται με τους θεσμούς, την οργάνωση και λειτουργία της κοινωνίας.

Αποτελεί **παρέκκλιση από τα κοινωνικώς αποδεκτά πρότυπα συμπεριφοράς**, που θέτουν οι κανόνες.

Αποτελεί μια **αντικοινωνική συμπεριφορά**, σύμφωνα με τις αντιλήψεις της συγκεκριμένης κοινωνίας.

Προσβάλλει βασικές ηθικές αντιλήψεις της κοινωνίας, πάνω στις οποίες στηρίζεται η κοινωνική συμβίωση.

Γι' αυτό υπάρχει η αντίδραση και η αποδοκιμασία της κοινωνίας προς το έγκλημα.

6) Ποια είναι η θεωρία του κοινωνικού χαρακτηρισμού;

προσπαθεί να εξηγήσει το έγκλημα

Η εκάστοτε εξουσία θέτει τους κανόνες και ορίζει τα αποδεκτά όρια συμπεριφοράς, αλλά και χαρακτηρίζει, **στιγματίζει, βάζει ετικέτες**, σε αυτούς που παραβιάζουν τα όρια.

Ο κοινωνικός χαρακτηρισμός λειτουργεί αρνητικά.

Άπαξ κάποιος χαρακτηριστεί, στιγματιστεί, έχει την τάση να επαναλαμβάνει την συμπεριφορά για την οποία τον χαρακτήρισαν. Παράδειγμα: ο στιγματισμένος κλέφτης τείνει να έχει τη συμπεριφορά του κλέφτη.

Γενικά οι τρεις παράγοντες βιολογικοί, ψυχικοί, κοινωνικοί, βρίσκονται σε διαρκή αλληλεπίδραση.

7) Που οφείλεται η νεανική παραβατικότητα και ποια είναι τα χαρακτηριστικά της;

είναι αποτέλεσμα της ανάπτυξής τους και ειδικότερα της «κρίσης» κατά την εφηβεία, που συντελείται η φυσική, πνευματική και συναισθηματική ωρίμανση.

Ο ανήλικος είναι μια **προσωπικότητα εν τω γίνεσθαι**, γι' αυτό και χρειάζεται ειδική αντιμετώπιση.

Και επειδή οι όροι «εγκληματίας» και «εγκληματικότητα» είναι αρνητικά φορτισμένοι, γι' αυτό ορθά χρησιμοποιούνται για τους ανήλικους οι όροι «**παραβάτης**» και «**παραβατικότητα**».

Στις ανεπτυγμένες οικονομικά κοινωνίες τις τελευταίες δεκαετίες εμφανίζεται μια **τάση αύξησης** της νεανικής παραβατικότητας. Υπάρχουν **πολλοί παράγοντες που συμβάλλουν στη γένεση της**,

βιολογικοί, ατομικοί και κοινωνικοί παράγοντες. Αλλά οι παράγοντες αυτοί λειτουργούν διαφορετικά.

Έτσι για παράδειγμα, η οικογένεια διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο στην κοινωνικοποίηση

των νέων. Η αλλοπρόσαλλη συμπεριφορά (π.χ. ασυδοσία-αυστηρότητα), η έλλειψη αγάπης και ασφάλειας,

η ανεκτικότητα, η κάθε είδους μειονεξία των γονιών, έχουν αρνητικές επιπτώσεις στον ψυχικό κόσμο

του νέου.

1.8 Σύγχρονες μορφές εγκλημάτων Ηλεκτρονικό έγκλημα, Τρομοκρατία

1) Τι ονομάζεται ηλεκτρονικό έγκλημα;

Θεωρούνται οι αξιόποινες πράξεις που τελούνται με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και συστημάτων επεξεργασίας δεδομένων. Ανάλογα με τον τρόπο τέλεσης διαχωρίζονται σε εγκλήματα τελούμενα με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και σε κυβερνοεγκλήματα, εάν τελούνται μέσω του διαδικτύου.

2) Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του ηλεκτρονικού εγκλήματος;

- α) Το έγκλημα στον κυβερνοχώρο είναι **γρήγορο**, διαπράττεται σε χρόνο δευτερολέπτων και πολλές φορές δεν το αντιλαμβάνεται ούτε το ίδιο το θύμα.
- β) Είναι **εύκολο** αλλά απαιτούνται **άριστες και εξειδικευμένες γνώσεις**, για τη διάπραξή του, ενώ τα ίχνη που αφήνει είναι ψηφιακά.
- γ) Μπορεί να διαπραχθεί **χωρίς τη μετακίνηση του δράστη**, ο οποίος ενεργεί από το γραφείο ή το σπίτι του, μέσω του υπολογιστή του, πολλές φορές με ψευδή στοιχεία.
- δ) Είναι έγκλημα **διασυνοριακό** και τα αποτελέσματά του μπορεί να πραγματοποιούνται ταυτόχρονα σε πολλούς τόπους.
- ε) Είναι πολύ **δύσκολο να προσδιοριστεί ο τόπος τέλεσής του** και επίσης είναι αρκετά δύσκολη η διερεύνηση και ο εντοπισμός του δράστη, γι' αυτό η έρευνα απαιτεί **συνεργασία δύο τουλάχιστον κρατών**.

3) Ποιοι κίνδυνοι υπάρχουν για τα παιδιά;

Από το ηλεκτρονικό έγκλημα **κινδυνεύουν και τα παιδιά**, διότι:

- Μπορούν να εκτεθούν σε **ακατάλληλο περιεχόμενο**.
- Μπορούν να έρθουν σε **επαφή με αγνώστους** που μπορούν να τα βλάψουν.
- Υπόκεινται σε **επηρεασμό από τις έμμεσες διαφημίσεις** στο διαδίκτυο.
- Μπορούν να **εθιστούν στη χρήση του διαδικτύου** και έτσι κινδυνεύουν να παραμελήσουν τις κοινωνικές τους δραστηριότητες, τις σχολικές τους υποχρεώσεις, τα παιχνίδια τους με φίλους, τελικά να έχουν προβληματική συμπεριφορά.

4) Ποιο είναι το ορόσημο της τρομοκρατίας τα τελευταία χρόνια;

Το θέμα της τρομοκρατίας επανήλθε στην «ημερήσια διάταξη» μετά την επίθεση της Αλ Κάιντα στις Η.Π.Α., στις **11 Σεπτεμβρίου 2001**. Από την ημέρα αυτή η ανθρωπότητα εισήλθε σε μια νέα εποχή. Έκτοτε, υπήρξαν τρομοκρατικές επιθέσεις ανά τον κόσμο επί δικαίων και αδίκων με πολλούς νεκρούς και καταστροφές. Στη σημερινή εποχή η τρομοκρατία είναι ιδιαίτερα εξελιγμένη ως προς τις μεθόδους και την τεχνολογία που χρησιμοποιεί.

5) Τι είναι η τρομοκρατία;

Είναι μια σειρά ενεργειών για την επιβολή του τρόμου, με την άσκηση σωματικής ή/και ψυχολογικής βίας.

Η τρομοκρατία αποτελεί μια **πράξη βίας** ή απειλή χρήσης βίας, **από οργανωμένες ομάδες** αλλά ακόμη και **από το κράτος** εναντίον ατόμων, ομάδων ή/και κυβερνήσεων (από μυστικές υπηρεσίες ή παρακρατικούς μηχανισμούς).

6) Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της σύγχρονης τρομοκρατίας;

- α) η **ανωνυμία** και η **μυστικότητα** των μελών της και αφετέρου
- β) η **επωνυμία** και η **δημοσιότητα** των οργανώσεών της, οι οποίες δημοσιοποιούν τις πράξεις τους για να διατηρούν τη φήμη τους ή και την ύπαρξή τους.

7) Ποια είναι τα αίτια της τρομοκρατίας;

α) **Πολιτικά.** Δηλαδή ανατροπή του υπάρχοντος πολιτικού καθεστώτος.

Όμως, η τρομοκρατία ποτέ δεν μπόρεσε να ανατρέψει το καθεστώς μιας χώρας.

β) **Οικονομικά.** Η φτώχεια και η εκμετάλλευση καθώς και η αύξηση του χάσματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών γεννούν καταστάσεις πίκρας, αδικίας και μίσους. Η διάρρηξη του κοινωνικού δεσμού και η έλλειψη της κοινωνικής συνοχής οδηγεί κάποιους στην τρομοκρατία.

γ) **Ιδεολογικά.** Πρόκειται για ακραίες ιδεολογίες, που χαρακτηρίζονται από την ιδεολογική καθαρότητα, τον φανατισμό, τη σύγκρουση.

δ) **Πολιτισμικά - Θρησκευτικά.** Κάποιοι κάνουν λόγο για σύγκρουση των πολιτισμών, ενώ κάποιοι άλλοι για θρησκευτικό φονταμενταλισμό. Και βέβαια αυτή η λογική αντιμετωπίζεται με τον διάλογο μεταξύ των πολιτισμών και των θρησκειών.

(φονταμενταλισμός είναι η ακραία συντηρητική εκδοχή μιας θρησκείας που προβάλλεται ως επιστροφή στις ρίζες της και αυστηρή τήρηση των αρχών της)

8) Πώς εκδηλώνεται η τρομοκρατία;

Αεροπειρατεία, βομβιστική επίθεση, απαγωγή, δολοφονία, χημικό πόλεμο, ηλεκτρονικό πόλεμο κτλ.

9) Ποιες είναι οι επιπτώσεις της τρομοκρατίας;

απώλειες ανθρώπων, σωματικά και ψυχικά τραύματα, υλικές καταστροφές, οικονομική ύφεση κτλ. Επιπλέον, τα κράτη αντιμετωπίζουν πρόβλημα ασφάλειας και ορισμένα περιορίζουν τα δικαιώματα των πολιτών εν ονόματι της τρομοκρατίας.

Από την άλλη μεριά οι πολίτες κυριαρχούνται από τον φόβο της τρομοκρατίας.

1.9 Πρόληψη και κυρώσεις στην αποκλίνουσα συμπεριφορά

Πρόληψη, Κυρώσεις, Σωφρονισμός, Επανένταξη

ΠΡΟΛΗΨΗ

1. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του εγκλήματος;

α) είναι χαρακτηριστικό των ανθρώπινων κοινωνιών.

β) είναι μια **αντικοινωνική συμπεριφορά**, γιατί προσβάλλει τις βασικές αξίες της κοινωνίας.

γ) είναι μια **παράνομη πράξη**, είναι παράβαση κανόνα δικαίου και προκαλεί ζημιά σε άλλα άτομα ή στην κοινωνία.

2. Τι είναι η αντεγκληματική πολιτική της πολιτείας;

Είναι το σύνολο των μέτρων για την αντιμετώπιση του εγκλήματος.

3. Ποια είδη αντεγκληματικής πολιτικής υπάρχουν;

1) **ΠΡΟΛΗΨΗ** : μέτρα πολιτικής που αναφέρονται σε χρόνο πριν από την τέλεση της αποκλίνουσας συμπεριφοράς.

Είναι κοινωνικά μέτρα που παίρνει η πολιτεία για να προλάβει αξιόποινες πράξεις.

Απευθύνονται: σε όλον τον πληθυσμό (εκπαίδευση, αντιμετώπιση της φτώχειας)

σε ειδικές ομάδες (εξαρτημένοι, περιθωριακοί)

σε συγκεκριμένα άτομα (καθ' έξιν εγκληματίες, αποφυλακισμένοι)

2) **ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ** : μέτρα πολιτικής που αναφέρονται σε χρόνο μετά την τέλεση της αποκλίνουσας συμπεριφοράς και σχετίζονται με την τιμωρία του δράστη.

3) **ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ** : μέτρα πολιτικής που αναφέρονται σε χρόνο μετά την τιμωρία του δράστη, με στόχο : τη ομαλή ένταξη στην κοινωνία

την πρόληψη, αποτροπή νέων αξιόποινων πράξεων.

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

1. Ποια βασική αρχή ισχύει στο Ποινικό Δίκαιο όσο αφορά στις ποινές;

Κανένα έγκλημα, καμιά ποινή, χωρίς νόμο.

Το ποινικό σωφρονιστικό σύστημα της χώρας επιβάλλει κυρώσεις, ποινές στους δράστες των αξιόποινων πράξεων. Όμως, για να επιβληθεί μια ποινή, πρέπει να προβλέπεται από το νόμο.

2. Σε ποια είδη διακρίνονται οι ποινές;

α) **Κύριες ποινές.** Είναι οι εξής:

1. **Ποινές στερητικές της ελευθερίας:** Η κάθειρξη, η φυλάκιση, ο περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, ο περιορισμός σε ψυχιατρικό κατάστημα και η κράτηση

2. **Χρηματικές ποινές.** Το ύψος τους είναι ανάλογο, κυρίως, με την βαρύτητα του εγκλήματος και την οικονομική κατάσταση του δράστη. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά σε ειδικές διατάξεις, η **χρηματική ποινή** δεν μπορεί να είναι κατώτερη από εκατόν πενήντα (150) ευρώ, ούτε ανώτερη από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ και το **πρόστιμο** δεν μπορεί να είναι κατώτερο από είκοσι εννέα (29) ευρώ, ούτε ανώτερο από πεντακόσια ενενήντα (590) ευρώ.

β) **Παρεπόμενες ποινές** (ακολουθούν τις κύριες ποινές). Είναι οι εξής:

Αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων. Επιβάλλεται σε βαριές ποινές (κάθειρξη, φυλάκιση).

Απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος.

Δημοσίευση της καταδικαστικής απόφασης.

Δήμευση προϊόντων και εργαλείων του εγκλήματος.

3. Τι γίνεται όταν ο εγκληματίας (παραβάτης) είναι ανήλικος;

Τότε μιλάμε για παραβατικότητα και όχι για εγκληματικότητα.

Υπάρχουν ειδικά δικαστήρια ανηλίκων και ειδική νομοθεσία.

Προβλέπονται διοικητικά και δικαστικά μέτρα, δεν προβλέπεται ποινή αλλά περιορισμός σε σωφρονιστικό κατάστημα.

Προβλέπονται ειδικά μέτρα (εταιρείες προστασίας ανηλίκων, επιμελητές ανηλίκων κα)

ΣΩΦΡΟΝΙΣΜΟΣ, ΦΥΛΑΚΗ, ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ

1. Ποιος είναι ο ρόλος της ποινής;

Η επανένταξη του αποκλίνοντος ατόμου στην κοινωνία. Η ποινή αποτελεί, τρόπον τινά, την «πληρωμή» του για το κακό που προξένησε στην κοινωνία.

2. Τι περιλαμβάνει ο σωφρονισμός;

Ο **σωφρονισμός** περιλαμβάνει τα μέτρα που αναφέρονται στην **τιμωρία του δράστη** μετά την τέλεση της αξιόποινης πράξης του και εν συνεχεία στην **επανένταξή του**. Η κοινωνία με τους θεσμούς της (αστυνομία, δικαστήρια, φυλακή κτλ.) λαμβάνει μέτρα, ώστε

αφενός **να εμποδίσει τον δράστη να συνεχίσει** την εγκληματική του δραστηριότητα, γι' αυτό τον κλείνει στη φυλακή,

και αφετέρου **να τον συνετίσει για να επανενταχθεί** στην κοινωνία.

3. Πώς λειτουργεί η φυλακή:

τυπικά λειτουργεί σύμφωνα με τον **Σωφρονιστικό Κώδικα** και άτυπα από την **δυναμική των σχέσεων** που αναπτύσσονται εντός αυτής. Όπως η κοινωνία έχει τη λειτουργία της, έτσι και η φυλακή έχει τη δική της λειτουργία. Αποτελεί μια μικρο-κοινωνία με κανόνες, ρόλους, θέσεις, με πρόσωπα που τηρούν όσα προβλέπονται και πρόσωπα που παραβιάζουν τους κανόνες. Με πρόσωπα που έτυχε να βρεθούν εκεί και αναμένουν να επιστρέψουν στο σπίτι τους, αλλά και πρόσωπα που νοιώθουν στη φυλακή σαν το σπίτι τους.

4. Τι προβλέπει ο Σωφρονιστικός Κώδικας:

μεταξύ άλλων **προβλέπει τον τρόπο έκτισης των ποινών**, δηλαδή τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατουμένων, την ισότητα στη μεταχείρισή τους, τη διάκριση και τον διαχωρισμό των κρατουμένων, τους χώρους διαβίωσης κτλ.

5. Ποια είναι τα βασικά μέσα σωφρονισμού:

Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση.
Σωματική άσκηση και άθληση.
Ψυχαγωγία και ελεύθερος χρόνος.
Άδειες.
Επικοινωνία με το οικογενειακό και το ευρύτερο περιβάλλον.
Ημιελεύθερη διαβίωση.
Τμηματική έκτιση της ποινής.
Παροχή κοινωφελούς εργασίας.
Μέριμνα της πολιτείας πριν και μετά την απόλυση (μετασωφρονιστικά μέτρα).

6. Ποιοι κίνδυνοι μπορεί να προκύψουν από την επιβολή και έκτιση της ποινής:

Να μην μπορεί να επανενταχθεί ομαλά, αν η πολιτεία δεν πάρει τα κατάλληλα μέσα (εργασία, ασφάλιση, επίδομα ανεργίας κτλ)
Υπάρχει ο κίνδυνος ιδυματοποίησης.
Η φυλακή δεν λειτουργεί σωστά προς την κατεύθυνση του σωφρονισμού, αλλά αντίθετα ως «σχολείο» εγκληματιών.

